
PRIKAZ

Ines CarovićFilozofski fakultet, Zagreb
Hrvatska**XXIV. MEĐUNARODNI ZNANSTVENI SKUP HDPL-A PROUČAVANJE
DISKURSA I DIJALOGA IZMEĐU TEORIJE, METODA I PRIMJENE
Osijek, Hrvatska, od 20. do 22. svibnja 2010. godine**

Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku treći je put zaredom organiziralo međunarodni znanstveni skup u Osijeku. Bio je to 24. skup HDPL-a koji se održavao u prostorijama Filozofskoga fakulteta u Osijeku od 20. do 22. svibnja 2010. godine. Glavni organizatori Skupa bili su Vladimir Karabalić i Melita Aleksa Varga koji su se, osim za profesionalizam i odličnu organizaciju, pobrinuli i za ugodnu atmosferu i glatku tečnost samoga Skupa. Naslov ovogodišnjeg Skupa bio je *Proučavanje diskursa i dijaloga između teorije, metoda i primjene* te je pobudio mnogo zanimanja jer su popunjene sve sekcije u trima dvoranama u sva tri dana. Na Skupu je održano više od osamdeset predavanja s više od 130 izlagača iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije, Njemačke, Mađarske, Litve, Velike Britanije, Irana, Italije, Luksemburga i Sjedinjenih Američkih Država. Predavači su izlagali na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. U četvrtak 20. svibnja, Skup je počeo u 9.00 sati svečanim otvaranjem i umjetničkim programom. Recital "Osječko-baranjska županija u stihu i prozi" izvodili su glumci osječkoga HNK-a. Uvodna predavanja, a ujedno i pozvana predavanja u svečanoj dvorani, držali su gosti iz SAD-a i Velike Britanije. Douglas Biber sa Sveučilišta Northern Arizona govorio je o spoju istraživačkih ciljeva korpusne lingvistike i diskursne analize na primjeru diskursnih jedinica u istraživačkim člancima iz područja biologije (*Merging corpus linguistic and discourse analytic research goals: Discourse units in biology research articles*). Istraživanje se bavi analizom i ispitivanjem metoda korpusne analize i njezinom uporabom na velikom uzorku. Izlagač je predstavio dva pristupa tom problemu: *top-down* i *bottom-up* analizu te interpretirao tipove diskursnih jedinica s obzirom na njihovu funkciju. Drugi pozvani predavač sa Sveučilišta u Birminghamu, Wolfgang Teubert, govorio je o značenju, intertekstualnosti i dijakronijskoj dimenziji diskursa (*Meaning, intertextuality and the diachronic dimension of the discourse*) te se, za razliku od primjene diskursa, o čemu je bilo riječi u prvom izlaganju, pozabavio teorijskim postavkama proučavanja diskursa. U razmišljanjima između mehaničkih i mentalističkih teorija jezika 20. stoljeća, koje ne daju konačan odgovor na jezik

kao valjani sustav činjeničnog i postojećeg stanja, daje rješenje u izboru "sustava", a to je korpusna lingvistika koja ne propisuje, već na temelju statističke analize donosi općenite zaključke koji nisu obveza, već im je smisao mogućnost izbora i parafraziranja. Upravo zbog toga diskurs nije statičan i predvidljiv te ga se mora promatrati dijakronijski. Nakon uvodnih predavanja, predavači su raspoređeni po sekcijama u trima prostorijama gdje se publika mogla usmjeriti na teme koje ih zanimaju. Najviše je predavanja bilo o diskursima (različitim tipovima) i o nastavi jezika. U tri paralelne sekcije raspoređene su ove teme: Korpus kao izvor informacija i njegova obradba, Retorika i Suvremeni oblici komunikacije: SMS, chat, small talk, a nakon ručka nastavljena su predavanja po sekcijama: *Corpus driven approaches*, Glazbeni i filmski diskurs, Ekonomski, administrativni i pravosudni diskurs, te najopsežnije sekcije o temama Književni diskurs, Politički diskurs i Pravni diskurs. Navečer, nakon izlaganja, već je tradicionalno održano predstavljanje novih knjiga te jedna novost korisna upravo za područje primijenjene lingvistike. Mateusz-Milan Stanojević i Eszter Papp prikazali su prezentaciju projekta o e-učenju i ECL jezičnim ispitima.

Na samom kraju programa prvog dana prije domjenka, u četvrtak, priređen je umjetnički program s dramskim, proznim i lirskim diskursom i glazbenim programom, a upriličena je i izložba mladih fotografa iz osječke regije s izborom najbolje fotografije koja je bila proglašena na kraju Skupa i koja će biti objavljena na naslovnoj stranici zbornika Skupa.

U petak 21. svibnja uvodna su predavanja imali gosti iz Njemačke i Mađarske. Franz Hundsnurscher iznio je svoja razmišljanja o metodološkim aspektima dijaloške gramatike (*Methodologische Aspekte der Dialoggrammatik*). Pokušao je na temelju sintaktičke teorije Noama Chomskog i Searlove teorije govornih činova objasniti promjenu principa i istraživanja komunikacijske interakcije. U filozofiji jezika i lingvističkim teorijama trebalo bi rekonstruirati i prikazati temeljne strukture komunikacije i tekstova. Na tom bi se tragu mogle objasniti i mnoge komunikacijske aktivnosti modernoga društvenoga života u praksi (politika, trgovina, učenje, mediji...). Endre Lendvai vrlo zanimljivo donosi temu suvremenih ruskih šala u interkulturalnoj komunikaciji (*Contemporary Russian joke-system in intercultural communication*). Analiziran je sarkastični poddiskurs povijesnih događaja između 50-ih i 80-ih godina 20. stoljeća. Sustavna analiza šala omogućila je komparativnu analizu ruskih, mađarskih i dijelom engleskih šala iz spomenutog razdoblja. Zahvaljujući tradicionalnim lingvističkim i kulturnim kontaktima, granice su među kulturama propusne, pa je tako mađarski sustav prihvatio velik broj političkih šala ruskog porijekla, kako izvornih tako i onih koje su prošle kroz različite modifikacije. Cijeli je dan C-sekcija bila predviđena za vrlo opsežnu i zanimljivu temu Nastava jezika. Ostale sekcije bile su podijeljene prema sljedećim temama (kako na hrvatskom tako i na njemačkom ili engleskom jeziku): *Dialogue features and strategies*, Dijaloški modeli i strategije, Športski diskurs i metafore u medijskom diskursu, *Contrastive approaches*, Medicinski diskurs i *Deutsche Sektion*. Poster

su izloženi za trajanja cijelog Skupa u hodniku između prostorija br. 63 i 64, što se pokazalo jako dobro prihvaćenim jer su sudionici mogli i u stankama za kavu pogledati postere. Stanke su na taj način prožete raspravama i nakon završenih sekcija te isprepletene spoznajama i tezama koje su sudionici mogli vidjeti na posterima. Nakon programa, u petak je organiziran odlazak autobusima u Zmajevac (Baranja) te degustacija vina i večera u restoranu *Vinarija Josić*. U subotu su odmah ujutro započela izlaganja po sekcijama: Tvorba riječi, neologizmi i jezične igre i realizacija rodne perspektive u medijskom diskursu, Govor u medijima; Semantika i rod imenica u medijskom diskursu te *Local coherence and intertextuality*.

Zatvaranje Skupa uslijedilo je nakon svih završenih izlaganja s predavanjem pozvane izlagačice iz SAD-a, Randi Reppen, koja je zaokružila Skup izlaganjem o proučavanjima diskursa i dijaloga u primjeni, temom o načinima korištenja korpusa za istraživanje uporabe jezika (*Methods for using corpora to explore language use*). Naglasila je vrijednost korpusa u deskriptivnoj lingvistici na području primijenjene lingvistike. U svojoj je prezentaciji dala prikaz triju slučajeva kako bi naglasila različite metode koje se upotrebljavaju u različitim istraživanjima na konkretnom slučaju različitih jezičnih razina i situacija. Skup je završio zahvalom organizatora te najavom idućeg skupa sljedeće godine, ponovo u Osijeku. Nakon zatvaranja Skupa, održana je Skupština HDPL-a i šetnja gradom uz stručno vodstvo i posjet izložbi *Vodeni svijet* u Tvrđi. Ovogodišnji skup HDPL-a posebno je bio zanimljiv proučavateljima govora, kako lingvistima tako i fonetičarima, jer su teme bile usko vezane uz proučavanja govora, pa su se tako ove godine fonetičari prijavili u velikom broju. Posebno su pozornost posvetili proučavanjima diskursa i dijaloga u primjeni te su izlagali u gotovo svim sekcijama, a najviše su proučavali retoriku, različite vrste diskursa (glazbeni, filmski, politički, pravni, športski i medijski) i govor u medijima. Nadamo se da će odaziv i sljedeće godine biti tako velik jer se novim istraživanjima u primijenjenoj lingvistici razvija i teorija i primjena samih spoznaja u znanosti. Sve informacije o skupu i budućim događanjima mogu se naći na stranicama Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku – <http://www.hdpl.hr>.
